

М. В. Мних,

д-р екон. наук, проф., академік УАН України,
директор Інституту економіки та менеджменту,
Відкритий міжнародний університет розвитку
людини «Україна»

ЕФЕКТИВНІСТЬ СТРАХУВАННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ У СИСТЕМІ РЕФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Головне завдання сучасних реформ — це побудова стійкої, відкритої й конкурентоспроможної у світовому масштабі економіки, формування професійної й ефективної системи державного управління, і найголовніше — підвищення добробуту українських громадян. Результативність реформ полягає не в ліквідації діючої економічної системи, а в трансформації як державного регулювання економічних процесів, так і соціальних інститутів і пристосуванні їх до нових умов. Важливе місце в системі реформування економіки відводиться страхуванню. Страхування в даний період має стати важливим ефективним механізмом захисту діяльності суб'єктів господарювання в тому числі інвестиційної діяльності іноземних інвесторів. Звичайно, зазначені позиції є визначальні, але будемо відвертими, що страхування в сучасних економічних умовах не стало тим механізмом, який би забезпечив страховий захист, ефективну діяльність підприємств, а також соціальний захист населення. Дану проблему можна розділити на дві частини: з однієї — це недостатні механізми регулювання та контролю діяльності страхових організацій, а з іншої сторони — неефективна діяльність самих страхових організацій.

Особливо важливим залишається питання щодо регулювання страхової діяльності в принципі. В першу чергу, це законодавчі зміни, що стосуються створенню та діяльності страхових організацій. На моє тверде переконання створення, реєстрація та видача ліцензії страховим організаціям не повинно лише відбуватися єдиним органом по прикладу створення комерційних банків, оскільки, такий механізм породжує багато проблем щодо функціонування страхових компаній взагалі.

Другим важливим моментом, щодо діяльності страхових організацій є визначення платоспроможності страхових організацій. Існуючий механізм визначення платоспроможності застарілий і він діє відповідно ефекту діяльності страхової організації, а по-

трібно, щоб він працював на випередження, оскільки, спрямований на його виконання по факту. Тобто органи нагляду приймають відповідні санкції по факту настання неплатоспроможності і це є неправильним. Таким чином, слід запровадити механізм, за яким можна прогнозувати платоспроможність страхової компанії, шляхом проведення актуарних страхових тарифів, які будуть показувати, що при використанні таких страхових тарифів страхова компанія буде не платоспроможною. На цьому етапі орган нагляду приміняє відповідне рішення щодо обмеження чи відклику ліцензії на здійснення страхової діяльності.

Третьою проблемою діяльності страхових компаній є механізм регулювання розміщення страхових резервів. Прерогативою регулювання розміщення страхових резервів повинно залишитися за державою. Вважаю доцільним запровадити механізм розміщення страхових резервів, яким передбачити 70–80 % їх розміщення в державні цінні папери. Це подвійна вигода: держава має додаткові інвестиційні ресурси, а страхові компанії гарантії ефективного розміщення страхових резервів. Така практика діє в Японії і ефективність цих заходів досить висока.

Суттєво переглянути механізм обов'язкового страхування, впровадити обов'язково на відповідних умовах страхування сільськогосподарських ризиків (врожаю, посівів, тварин), екологічних ризиків.

Україна проголошена соціально-орієнтованою державою і ринкові перетворення в країні мають відбуватися з урахуванням даного факту. Саме тому в сучасних економічних умовах для України найбільш оптимальним є перехід від системи виключно бюджетного фінансування соціальної сфери, в тому числі і системи охорони здоров'я до системи, що базується на обов'язковому страхуванні. Одним із етапів реалізації даного заходу є запровадження трьохрівневої системи обов'язкового медичного страхування. Перший рівень (мінімальний) — профілактичні заходи, простудні захворювання тобто ті медичні ризики, які покривають мінімальні втрати охорони здоров'я. Другий рівень (середній-змішаний) — де частина ризиків по охороні здоров'я покривається за рахунок бюджету, а частина фізичними особами. Третій рівень (комерційний), який передбачає покриття ризиків втрати здоров'я фізичними особами через страхові організації.

Головним завданням реформи в системі охорони здоров'я є ліквідація фрагментації фінансових ресурсів. Фінансування охорони здоров'я — загальнодержавна функція, яка передається на

нижчі бюджетні рівні управління. Кожний бюджетний рівень відповідає за фінансове забезпечення відповідних видів допомоги конкретних медичних закладів. Але дане державне зобов'язання, особливо в сучасних умовах, не підкріплене достатнім об'ємом фінансування. Крім того, медичні послуги, надані медичними закладами різних бюджетних рівнів є взаємопов'язаними і в більших випадках дублюються, що призводить до неефективного витрачання коштів на охорону здоров'я. Чекати збільшення фінансування на охорону здоров'я також не доводиться в найближчій перспективі. Тому саме запровадження комерційного рівня обов'язкового медичного страхування за участю страхових компанії є вимогою сьогодення. Не менш важливим є і той факт, що впровадження принципів багатоканального фінансування системи охорони здоров'я та різних рівнів надання медичного обслуговування з правом добровільного вибору громадянами рівня отримання медичної допомоги, дозволить мінімізувати проблеми у сфері охорони здоров'я і, як слідство, може значно поліпшити якість і повноту надання медико-санітарної допомоги всім категоріям населення з дотриманням вимог щодо захисту прав пацієнтів.

УДК 368.025.3:338.22

П. Ю. Мостовенко,

асистент,

аспірант кафедри страхування

ДВНЗ «Київський національний

економічний університет імені Вадима Гетьмана»

СТРАХУВАННЯ ВОГНЕВИХ РИЗИКІВ І РИЗИКІВ СТИХІЙНИХ ЯВИЩ ЯК ФОРМА ЗАХИСТУ МАЙНОВИХ ІНТЕРЕСІВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Послідовний перехід нашої країни до ринкової економіки об'єктивно зумовлює зростання потреби у всебічному захисті майнових інтересів усіх суб'єктів підприємництва. Саме наявність такої потреби та реальна можливість її задоволення характеризують ступінь розвитку економіки тієї чи іншої країни, дають уявлення про рівень захищеності майна її юридичних і фізичних осіб. Створення дієвої системи захисту інтересів підприємців та держави, підтримання соціальної стабільності суспільства неможливе без такої ефективною форми захисту, як страхування.